

Szanowni Czytelnicy!

Chociaż wakacje jeszcze w pełni, to w szkołach z każdym dniem przybywa zajęć, które bezwzględnie trzeba wykonać przed pierwszym wrześniowym dzwonkiem. A ile ich jest, wiedzą chyba tylko dyrektorzy. Swoistym punktem kulminacyjnym w tych przygotowaniach z całą pewnością będzie **sierpniowe plenarne posiedzenie rady pedagogicznej**. O tym, jak powinna ona przebiegać i jakie sprawy powinny zostać w czasie jej trwania poruszone, przypominamy Państwu wewnątrz numeru.

Pracując nad organizacją nowego roku szkolnego koniecznie trzeba pamiętać o najnowszych zmianach w nauczaniu religii i etyki. W niektórych szkołach wypełnienie ich może okazać się sporym wyzwaniem. Wyrok strasburskiego trybunału naświetlił – formalnie zgodną z literą prawa, ale sprzeczną z jego duchem – praktykę nieorganizowania zajęć z etyki. W jego wyniku od teraz nie można już powoływać się na zbyt małą liczbę uczniów gotowych na nie uczęszczać. Podkreślić jednak należy, że **obowiązek zapewnienia dostępu do tych lekcji** spoczywa nie tylko na dyrektorze, ale też na organie prowadzącym.

Z poważaniem

Rafał Duluk
Redaktor odpowiedzialny

Dbając o jakość naszego serwisu, w wyborze tematów kierujemy się Państwa sugestiami. Namawiam Państwa do przesyłania swoich uwag na adres: duluk@dashofer.pl.

➔ Aktualności, komunikaty, wydarzenia

Oświatowe priorytety na rok 2014/2015

Na podstawie ustawy o systemie oświaty minister edukacji narodowej zobowiązany jest ustalić przed każdym nowym rokiem szkolnym podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej.

I tak, minister Joanna Kluzik-Rostkowska zdecydowała, że w roku szkolnym 2014/2015 szczególny nacisk położony będzie na:

- wspieranie rozwoju dziecka młodszego na pierwszym i kolejnych etapach edukacyjnych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego;
- podniesienie jakości kształcenia ponadgimnazjalnego w zakresie umiejętności określonych w podstawie programowej (zwłaszcza umiejętności matematycznych);

Spis treści:

AKTUALNOŚCI, KOMUNIKATY, WYDARZENIA

Oświatowe priorytety na rok 2014/2015	1
Kształcenie nauczycieli wymaga głębokiej zmiany	2
OECD o nauczaniu i uczeniu się	2
Darmowy podręcznik dla niepełnosprawnych	3
Zwolnienia będą, choć mniejsze	4
Kalendarz ferii zimowych w 2016 r.	5
Nowe technologie w szkole	5

ZMIANY PRAWNE

Przyjęte zmiany legislacyjne	6
Planowane zmiany legislacyjne	8
Opublikowane akty prawne	9

SZKOLNA PRAKTYKA

Sierpniowe plenarne posiedzenie rady pedagogicznej – Roman Lorens	9
Praca nad programem profilaktycznym – Jarosław Kordziński	13
Procedura „Niebieskiej karty” w praktyce – Marta Handzlik	16
Wykorzystanie zasobów ludzkich w zarządzaniu szkołą – Jarosław Kordziński ..	18

PRAWO BEZ TAJEMNIC

Zmiany w nauczaniu religii i etyki od roku szkolnego 2014/2015	
– Roman Lorens	20
Procedury związane z powoływaniem dyrektorów szkół i placówek oświatowych	
– Roman Rynkowski	23
Obsadzanie stanowiska dyrektora szkoły w sposób inny niż w drodze konkursu	
– Roman Rynkowski	25
Uprawnienie do świadczenia kompensacyjnego – Marta Handzlik	26

PYTANIA I ODPOWIEDZI	28
----------------------------	----

- profilaktykę agresji i przemocy w szkole;
- edukację włączającą uczniów niepełnosprawnych.

Minister zdecydowała także, że w najbliższym roku szkolnym priorytetem stanie się szkolnictwo zawodowe w ramach Roku Szkoły

Zawodowców. W ten sposób kontynuowany został też zwyczaj nadawania haseł przewodnich latom szkolnym.

Tematy przewodnie poprzednich lat:

- rok szkolny 2008/2009 był „Rokiem przedszkolaka”,
- rok szkolny 2009/2010 był „Rokiem historii najnowszej”,

- rok szkolny 2010/2011 był „Rokiem odkrywania talentów”,
- rok szkolny 2011/2012 był „Rokiem szkoły z pasją”,
- rok szkolny 2012/2013 był „Rokiem bezpiecznej szkoły”,
- rok szkolny 2013/2014 był „Rokiem szkoły w ruchu”.

Na podstawie: MEN, Eduinfo.pl

Kształcenie nauczycieli wymaga głębokiej zmiany

Co czwarty uczeń piszący w maju maturę nie zaliczył przynajmniej jednego przedmiotu obowiązkowego (przy czym „zaliczające” minimum to tylko 30 proc. możliwych do zdobycia punktów).

Najtrudniejsza okazała się matematyka – nie poradziło sobie z nią 20 proc. tegorocznych maturzystów. Kłopoty uczniów z matematyką nie są oczywiście żadną nowością. Powtarzają się bowiem systematycznie i to na każdym etapie kształcenia – problemy mają z nią zarówno szóstoklasiści na swoim sprawdzianie, jak i gimnazjaliści na teście kończącym ich szkołę.

Zdaniem ekspertów nie jest to wyłącznie problem uczniów, którzy nieodpowiednio przygotowali się do egzaminu. Permanentnie powtarzające się złe wyniki z testów matematycznych dowodzą czegoś jeszcze

– problem leży w znacznej mierze po stronie nauczycieli uczących matematyki. Krótko mówiąc, nauczyciel, który nie rozumie nauczanego przedmiotu, nie jest w stanie nauczyć go swoich uczniów. Dotyczy to zwłaszcza klas najmłodszych, gdzie bez odpowiedniej i rzetelnej edukacji tworzą się zaległości, których nie sposób usunąć w późniejszych klasach.

Na złą jakość nauczania matematycznego w polskich szkołach wielokrotnie uwagę zwracał IBE. W publikowanych raportach pisano m.in. o nauczycielach matematyki mających problemy z rozwiązywaniem zadań zadawanych swoim uczniom, o lęku tych nauczycieli przed uczniami proponującymi niestandardowe (czytaj: inne niż w podręczniku) metody rozwiązywania zadań i o silnie już ugruntowanej złej tradycji nauczania matematyki (tj. promującej

odtwórcze podstawianie do wzoru zamiast uczenia kreatywnego myślenia matematycznego).

Jak podkreśla „Rzeczpospolita”, problem ten dostrzegają MEN, który prowadzi już nawet własne badania na temat nauczycielskich kompetencji w zakresie nauczania matematyki. Rekomendacje mają być ogłoszone jeszcze w sierpniu. Oprócz tego resort edukacji zapowiedział uruchomienie od września 2015 r. programu „Szkoła ćwiczeń”, w którym w placówkach odnoszących sukcesy w nauczaniu danego przedmiotu terminować będą przyszli nauczyciele tego przedmiotu. Ponadto MEN chce uporządkować wydatkowanie unijnych pieniędzy na doszkalanie nauczycieli. Choć rocznie wydaje się na to około 300 mln zł, to dotychczasowe efekty są dalekie od satysfakcjonujących.

Na podstawie: IBE; Rzeczpospolita; Eduinfo.pl

OECD o nauczaniu i uczeniu się

TALIS to międzynarodowe badania nauczania i uczenia się organizowane przez OECD.

Najnowsze wyniki, które opublikował Instytut Badań Edukacyjnych, dotyczą 2013 r. Badanie objęło ponad 170 tys. nauczycieli z 34 krajów i regionów z całego świata. W Polsce w badaniu wzięli udział nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych pracujący w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dla dzieci i młodzieży. Łącznie ponad

10 tys. nauczycieli i ponad 500 dyrektorów szkół. Losowy dobór szkół umożliwił wnioskowanie o sytuacji wszystkich szkół w krajach i regionach uczestniczących w badaniu.

Wybrane wnioski z badania TALIS 2013:

- na całym świecie w zawodzie nauczyciela dominują kobiety, chociaż im wyższy etap edukacyjny, tym mniej kobiet na stanowiskach dyrektorskich (w Polsce w szkołach podstawowych kobiety zajmują 72 proc. stanowisk

dyrektorskich oraz 53 proc. w ponadgimnazjalnych);

- statystyczny polski nauczyciel ma 42 lata i 17 lat doświadczenia zawodowego oraz uczy w niewielkiej szkole publicznej;
- w Europie coraz większym problemem jest zjawisko starzenia się nauczycieli (np. we Włoszech średnia wieku wynosi 49 lat); tego problemu nie ma w Polsce, choć dopływ do zawodu młodych nauczycieli jest niewielki;
- inaczej niż w innych krajach, w Polsce oceniani są wszyscy na-

- uczyciele, jednak rzadko i tylko przez dyrektorów (np. w Malezji i Rumunii nauczyciele są oceniani nawet dwa razy w roku);
- w Polsce przede wszystkim są oceniane: wyniki uczniów, zarządzanie klasą i kompetencje związane z nauczaniem konkretnego przedmiotu; zdaniem nauczycieli ocena ich pracy w praktyce nie pociąga za sobą formalnych konsekwencji (np. w postaci nagród, podwyżki płac, zwolnienia z pracy);
 - największą potrzebą w zakresie doskonalenia zawodowego, zgłaszaną przez nauczycieli, jest wiedza na temat pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w Polsce ponad dwukrotnie więcej nauczycieli niż w innych krajach pracuje z takimi uczniami); nauczyciele wspominają także o doskonaleniu w zakresie m.in.: pracy z klasą, wykorzystania nowych technologii w miejscu pracy, zachowania uczniów, indywidualizacji nauczania, nauczania umiejętności międzyprzedmiotowych, współpracy z rodzicami, zarządzania szkołą;
 - odsetek polskich nauczycieli uczestniczących w różnych formach doskonalenia zawodowego jest bardzo wysoki (94 proc.), ale ich ocena tego typu zajęć jest krytyczna (ponad połowa uznała, że ich wpływ na sposób nauczania jest umiarkowany);
 - zdecydowana większość nauczycieli uważa, że w procesie nauczania ważniejsze jest samo wyciąganie wniosków i rozumowanie niż nabycie konkretnej wiedzy; aż 94 proc. polskich nauczycieli uważa, że w procesie nauczania należy pozwalać uczniom na samodzielne rozwiązywanie zadań, a rolą nauczyciela jest ułatwianie im własnych dociekań; rzadziej jednak niż nauczyciele z innych krajów stosują oni techniki angażujące uczniów, takie jak praca w małych grupach czy dłuższe projekty;
 - na tle nauczycieli z innych krajów polscy pedagodzy gorzej oceniają swoją skuteczność w motywowaniu uczniów i uczeniu krytycznego myślenia; jednocześnie polscy nauczyciele w mniejszym stopniu niż nauczyciele z innych krajów zainteresowani są dobrym samopoczuciem uczniów i mniej interesują się tym, co uczniowie mają do powiedzenia; zarazem lepiej oceniają swoją skuteczność w zakresie utrzymywania dyscypliny w klasie i poświęcają na to najmniej czasu lekcyjnego spośród nauczycieli badanych w innych krajach;
 - 90 proc. nauczycieli zgadza się lub zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że lubi pracę w swojej szkole, 85 proc. poleciłoby ją jako dobre miejsce pracy, a jedynie 17 proc. zgadza się lub zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że chciałoby zmienić szkołę, gdyby było to możliwe; polscy nauczyciele zadowoleni są też z jakości swojej pracy; mimo zadowolenia z wykonywanej pracy ponad 2/3 nauczycieli jako największe problemy wskazuje przeciążenie pracą, niepewność zatrudnienia, niski prestiż zawodu, a czterech na pięciu – niesatysfakcjonujące zarobki.

Na podstawie: IBE, Eduinfo.pl

Darmowy podręcznik dla niepełnosprawnych

MEN zapowiedziało, że każda część „Naszego Elementarza” zostanie zaadaptowana do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

Tak więc powstaną:

- wersja dla uczniów niewidomych w systemie Braille’a (w formie drukowanej i elektronicznej),
- wersja dla uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących

oraz słabosłyszących, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją (w formie drukowanej i elektronicznej),

- wersja dla uczniów słabowidzących w druku powiększonym (w formie drukowanej i elektronicznej).

Wersja zaadaptowana dla uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się będzie

podręcznikiem oryginalnym, w którym dokonano niezbędnych zmian wynikających z niepełnosprawności uczniów. Treści podręcznika w książce zostaną wzbogacone o piktogramy systemu PCS (Picture Communication Symbols). Ponadto dodane zostaną karty komunikacyjne oraz słowniczek wszystkich wykorzystanych symboli. Na potrzeby docelowej grupy uczniów zmieniono treść poleceń oraz wygląd nie-

Więcej oświatowych newsów na www.eduinfo.pl

- 👉 **Testowe wersje e-podręczników**
- 👉 **Szok maturalny – co dalej?**
- 👉 **Raport IBE o nowych technologiach w kontekście edukacji**
- 👉 **Konsultacje nad kolejnymi częściami „Naszego Elementarza”**
- 👉 **Nowy problem przedszkoli – za mało lingwistów**